

BOEKBESPREKING

J. VAN NIMWEGEN, TECHNISCHE HULPMIDDELEN IN DE ADMINISTRATIE, uitgave N. Samsom N.V. Alphen a/d Rijn.

door A. A. Vervoort

Dit boek verscheen als nummer 8 in de serie „Bedrijfs-economische vakstudies” welke door N. Samsom N.V. wordt uitgegeven.

Zoals de Hoofdredacteur van deze serie, Drs M. J. van der Ploeg, in zijn voorwoord reeds zegt, hebben wij hier niet te doen met een vademecum voor de specialist op het terrein van de technische hulpmiddelen. Voor deze categorie immers bestaan reeds uitstekende standaardwerken. Dit boek geeft en bedoelt ook niet meer te geven dan een voorlopige oriëntatie.

Op dit terrein toch bestond er in de Nederlandse vakliteratuur al sinds geruime tijd een leemte die òn door practici òn door studerende gevoeld werd. Immers een niet te lijvig boekwerk dat in vogelvlucht een beeld gaf van deze gehele zo uitermate uitgebreide materie der technische hulpmiddelen voor de administraties was tot op heden niet beschikbaar. Wel bestaan er enkele zeer verdienstelijke monografieën doch deze waren voor de niet-ingewijden wel zeer moeilijk leesbaar.

Het bekende boek van Drs A. M. Groot „Grondslagen der mechanische administratie” gaf, zoals de titel reeds aanduidt, niet meer dan de meest elementaire principes. Een behandeling van de met deze principes als richtlijnen geconstrueerde machines m.a.w. de uitwerking in concreto werd hier niet gegeven.

Tot nu toe diende speciaal de studerende dan ook gebruik te maken van het boek van Otto Prelinger „Grundlagen der maschinellen Buchhaltung”. Dit werk was intussen niet alleen reeds lang door de moderne ontwikkeling achterhaald, het maakte ook de indruk nu niet overal even objectief te werk te gaan. Wel zeer typerend voor de mentaliteit is toch in dit verband dat de schrijver van Dr Hollerith, de uitvinder van de Hollerith-machines spreekt als een Deutsch-Amerikaner.

Van Nimwegen heeft een jarenlange ervaring in het grootbedrijf als machine-specialist en uit dien hoofde beheerst hij het terrein dan ook volkomen. Deze voor niet-specialisten toch altijd nog min of meer droge materie wordt op zeer levendige wijze behandeld.

Naast de gegevens, die direct voor de practijk van belang zijn, vindt de belangstellende lezer nog allerlei wetenswaardigheden met betrekking tot de historie en de mogelijkheden van de machines die zijn inzicht kunnen verruimen. Als voorbeeld hiervan moge dienen de natuurlijk zeer summiere behandeling van de fameuze ENIAC.

Het boek veronderstelt een zeer behoorlijke kennis van de grondslagen — speciaal de organisatorische — van de moderne administratie. We dienen het dan ook niet zelfstandig te beschouwen — al is het alszodanig zeker bruikbaar — maar we moeten het meer zien als een sluitstuk op het reeds vroeger van de hand van dezelfde schrijver in deze serie verschenen werk „Grondslagen van de administratieve organisatie”. Met dit werk tezamen vormt het dan een waardevol geheel.

Ook enkele onderwerpen die misschien de administrateur pur sang minder zullen interesseren — al zouden we niet willen stellen dat ze voor hem zonder belang zijn — met name schrijfmachines en reproductiemiddelen worden hier behandeld. Juist dit terrein is door de administra-

teur in het verleden te veel verwaarloosd. Hij dient te beseffen dat ook hier een taak voor hem ligt.

Ook de beschouwing van de schrijver met betrekking tot het ponskaartensysteem is zeer lezenswaardig. Tot nu toe was dit onderwerp voor de doorsnee administrateur en studerende immers nog terra incognita. Had men wel eens een in uitbundige bewoordingen geformuleerde brochure in handen gehad, een voor de „verstandige leek” begrijpelijke objectieve analyse waarin de verschillende merken naast elkaar werden behandeld, was niet beschikbaar.

Dit is naar wij menen de eerste keer dat buiten het kader van de Kantoomachine-gids in de vakliteratuur naast de reeds lang bekende en ingevoerde buitenlandse ponskaartensystemen de creaties van de nieuwe Frans-Nederlandse industrie aan een beschouwing worden onderworpen.

Na het bovenstaande menen we te mogen stellen dat het nieuwe werk van de Heer Van Nimwegen, resultaat van een jarenlange praktische ervaring, zijn weg naar de studeerkamer van ieder die de modernisering van administraties en daarmee de verhoging van efficiency een goed hart toedraagt, wel zal weten te vinden.

De uitgever maakte van het geheel een typografisch juweel, waarbij de moeilijkheid om plm. 355 illustraties op houtvrij kunstdrukpapier bij de tekst te geven op zeer elegante wijze werd opgelost. Toch is hierdoor het geheel wel enigszins prijzig geworden. Wil dit boek zijn volle effect sorteren dan dient het niet door studerende of practijk-man voor een kortere of langere periode uit de een of andere bibliotheek te worden geleend. Het dient constant beschikbaar te zijn als naslagwerk. Misschien zou een inkrimping van het aantal illustraties, zonder aan het werk als geheel afbreuk te doen, dit boek tot een prijs hebben kunnen terugbrengen die in redelijke verhouding zou gestaan hebben tot de koopkracht van de gemiddelde studerende.

Rest nog te vermelden dat de uitgever heeft nagelaten om het jaartal van verschijning in het boek aan te geven. Daar we hier te doen hebben met een bij uitstek snel verouderende materie, kunnen we toch moeilijk aannemen dat we hierbij uitsluitend van nonchalance van de zijde van de uitgever kunnen spreken.